

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/12/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218202126
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8218202126.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého Q. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, A., dieťa rodičov T. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, A. a Q. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/XX, Y. XX, H. republika, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Y. súdu Bardejov č.k. 4P/219/2018 zo dňa 31.10.2018 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

odôvodnenie:

Predmet konania

1. Matka maloletého dieťaťa žiada nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal styk otca s maloletým. Dôvodom je skutočnosť, že maloletý trpí dlhotrvajúcim stresom a úzkostnou poruchou a bola u neho diagnostikovaná Stresová porucha a Aspergerov syndróm, fóbicko - úzkostná porucha v detskom veku .

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Bardejov ako súd prvej inštancie, ďalej ako „súd“ napadnutým uznesením rozhodol tak, že zamietol návrh matky na zákaz styku otca s mal. Q. K., nar. XX.XX.XXXX.

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že od záverov súdu v konaní 4P/80/2017 sa nič nezmenilo a súd tento návrh vníma ako pokračovanie zámeru matky maloletého znemožniť stretávanie sa otca s maloletým, čo je mimoriadne vážny a negatívny zásah do života ako otca, tak aj maloletého Q., ktorý sa vo svojich záveroch negatívne prejavuje na zdraví maloletého. Otec sa s maloletým takmer vôbec nestretáva, čo však nie je vina otca, ktorý sa o stretnutie s maloletým pokúša, výraznou prekážkou snahy otca je však okrem vzdialenosti aj matka maloletého. Na maloletého má vplyv iba matka a ak maloletý trpí duševnými ochoreniami, tak súd nerozumie tvrdeniam matky, ako za nich môže otec maloletého, ktorý s maloletým nielenže nemá žiadny kontakt, ale aj to málo, čo má priznané súdom v rámci styku s maloletým, matka nerešpektuje a kontaktu otca a syna nedôvodne bráni. Súd nezistil v konaní 4P/80/2017 žiadny negatívny vplyv otca na maloletého, naopak, otec má ďalších 2 synov a jeho želania, aby sa stretával s maloletým Q. je prirodzené a rešpektované zo strany súdu. V danom konaní nebol zistený žiadny neodôvodnený psychický nátlak otca na maloletého, alebo iné správanie sa otca, ktoré by malo mať za následok samo o sebe zhoršenie psychického stavu maloletého Q.. Naopak, matka veľmi negatívne vníma úlohu otca v živote maloletého a prenáša to aj na Q., čo je veľmi nevhodné. Zákaz styku je veľmi vážny zásah do života povinného aj oprávneného a je potrebné splniť zákonné podmienky na jeho vydanie. Nebolo v konaní 4P/80/2017 a ani v tomto konaní nijak preukázané, aby otec zneužíval svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa

alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbával. Ak detská psychiatrička vo voje správe odporúča ukončiť neustále šikanovanie dieťaťa a riešiť stav tak, aby bolo rešpektované blaho dieťaťa a jeho zdravý vývin, tak by toto odporúčanie mala v prvom rade rešpektovať matka maloletého, keďže otec má znemožnený kontakt so svojim synom a ak na maloletého negatívne vplyva samotná skutočnosť, že otec sa s ním chce stretávať, tak problém spočíva v tom, ako si matka vysvetľuje svoju povinnosť maloletého na styk s otcom riadne pripraviť. Súd vedie konanie pod sp. zn. 6P/40/2018 o zvýšenie výživného, v ktorom matka dôsledne požaduje po otcovi plnenie povinností, avšak nie je ochotná umožniť mu plniť jeho práva a povinnosti, a to starostlivosť o syna. Nejedná sa o tak častý styk otca so synom, ktorý by maloletý považoval za odlúčenie od matky, na ktorú je citovo naviazaný, a čo by sa nepriaznivo mohlo dotknúť jeho zdravotného stavu.

4. Rozhodnutie právne odôvodnil § 36 ods.1, 4,5, § 25 ods.1,2,3 Zákona o rodine, § 324, § 325, § 329 zákona č. 160/2005 Z.z.

Obsah odvolania matky

5. V zákonom stanovenej lehote podala proti uzneseniu odvolanie matka. Namieťa, že súd prvej inštancie vo veci nerozhodol správne, pokiaľ jej návrh zamietol. Poukazuje na to, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávnemu právnemu záveru. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 5P/43/2010-416 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.02.2014 bol upravený styk otca s maloletým dieťaťom. V konaniach však nebol maloletý podrobený znaleckému dokazovaniu z odboru psychológie na zistenie skutočností ako vníma, prežíva a vie spracovať rozšírenie styku otca s maloletým. Maloletý od začiatku odmieta prespávať u otca, ide o vlašný vzťah medzi otcom a maloletým, ktorý pretrváva. Prekážky spočívajú v nedostatočných citových väzbách otca a maloletého, ako aj v narušení ich vzťahov. S otcom si nevytvoril maloletý žiaden vzťah, pretože dochádzalo k minimálnym vzájomným stretávaniam. Poukazuje na situáciu, ktorú musela riešiť v mesiaci október 2018, kedy otec oznámil, že sa mieni stretnúť so synom, navštívila MUDr. T., kedy detská psychiatrička vyšetrila a diagnostikovala postraumatickú stresovú poruchu, Aspergerov syndróm, fóbicko-úzkostnú poruchu v detskom veku a odporúčala okamžite maloletého nastaviť na psychoterapiu, vrátane intenzívnej medikamentózneho terapie. Podľa nálezu ide u maloletého závažné zhoršenie zdravotného stavu a túto situáciu považuje za závažnú, že ďalšia okamžitá realizácia styku by znamenala ohrozenie zdravia maloletého, čo potvrdila detská psychiatrička. Poukazuje na to, že otec nerešpektuje lekárske nález, nerešpektoval zdravotný stav, vôľu dieťaťa, maloletý je násilne vtlačovaný do stretávania sa s otcom. Emocionálne väzby nikdy neboli hlboké. Nie je pravdivé napriek tomu, že to potvrdila kolízna opatrovníčka, aby otec sa zúčastňoval šachových turnajov a bol ochotný ich absolvovať naďalej. Otec nikdy nevyužil poobedňajšie a ani nasledujúci deň, kedy mohol stráviť so synom čas na stretnutie s maloletým. Navrhla zmeniť napadnuté uznesenie a vyhovieť jej návrhu na zákaz styku.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP, v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté uznesenie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že napadnuté uznesenie je vecne správne.

7. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že matka sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáha zmeny súdneho rozhodnutia a žiada zákaz styku otca s maloletým, a to z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu dieťaťa. Súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že matka neosvedčila dôvodnosť bezodkladnej úpravy pomerov a návrh ako nedôvodný zamietol. Na potvrdenie vecnej správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd svoje odôvodnenie v nasledujúcom rozsahu dopĺňa.

8. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosťou o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne; z tohto hľadiska je potrebné skúmať aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach

maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky.

9. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

10. Vychádzajúc zo zákonných ustanovení Zákona o rodine a judikatúry súdov je zákaz styku rodiča s dieťaťom považovaný za vážny zásah do práv a právom chránených záujmov maloletého dieťaťa, ako aj jeho rodiča. „Každý takýto zásah musí byť preto náležite dôvodný, pretože v dôsledku zákazu styku môže dôjsť k ďalšiemu ochladeniu citových väzieb medzi rodičom a dieťaťom a prehĺbeniu narušenia vzájomných vzťahov, pretože sa ním rodičovi celkom odoberá právo stykať sa s dieťaťom, a to akýmkoľvek spôsobom. Vo výnimočných prípadoch, pokiaľ to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa a všeobecný súd styk rodiča s maloletým dieťaťom zakáže, musí byť jednoznačne v súdnom konaní preukázané, že takýto postup je v záujme maloletého dieťaťa. Spravidla ide o prípady, keď oprávnený rodič styk s maloletým dieťaťom zneužíva takým spôsobom, že to má priamy negatívny vplyv na zdravý vývin maloletého dieťaťa. Z pozitívneho záväzku štátu na poli ústavnej garancie a ochrany rodičovstva a rodiny vyplýva, že všeobecné súdy majú za povinnosť procesnými prostriedkami, ktoré im zveruje slovenský právny poriadok vytvárať predpoklady pre narovnanie narušených vzťahov medzi rodičmi a deťmi vrátane prostriedkov donútenia, ak môže takéto opatrenie viesť k sledovanému cieľu a ak je primerané. Bez ohľadu na to, kto rozvrat vzťahov medzi jedným z rodičov a maloletým dieťaťom spôsobil a kto na ňom má väčšiu či menšiu vinu, je však iluzórne si predstavovať, že právo, resp. súd môže svojou autoritou rozkazovať ľudským citom. Jediným kritériom pre vyslovenie zákazu styku rodiča s dieťaťom je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom autoritatívne vyslovený súdom, najmä ak nezneužil rodič svoju rodičovskú zodpovednosť, by malo byť podľa názoru ústavného súdu krajným opatrením (porovnaj ÚS SR III. ÚS 665/2014 zo dňa 26. júna 2016).

11. Matka v konaní súdu predložila správu V. T., ktorá maloletého vyšetřila a diagnostikovala postraumatickú stresovú poruchu, Aspergerov syndróm, fóbicko-úzkostnú poruchu v detskom veku a odporúčala okamžite maloletého nastaviť na psychoterapiu, vrátane intenzívnej medikamentózneho terapie. S ktorou sa odvolací súd oboznámil. Za rozhodujúce považuje aj odvolací súd, že aj v prípade diagnostikovania uvedených diagnóz nie je správne v tomto štádiu vylúčiť otca z možnosti podieľať sa na výchove syna aspoň v obmedzenom rozsahu ako je určený styk. Nie je zrejmé, aby príčinou daného stavu bol iba otec.

12. Za ratio lekárskej správy pre rozhodnutie o podanom návrhu možno považovať fakt, že ošetrojúci lekár konštatoval, že ide o reakciu na stres dlhotrvajúci. Chlapec je sklamaný z otcovho odmietania, malého záujmu o jeho superiorné výkony, stotožňuje sa s mamou, ktorú podvedome bráni pred osočovaním otca.

13. Z obsahu rozhodnutí súdov ktorými bol naposledy upravený styk otca s maloletým dieťaťom vyplýva, že je v záujme dieťaťa aby sa s otcom stretával, súdy rešpektovali aj názor dieťaťa.

14. Odvolací súd uvádza, že rodičovské práva a povinnosti prislúchajú v rovnakom rozsahu obom rodičom, čo korešponduje s právom dieťaťa na ich osobnú starostlivosť. Styk otca s maloletým je už v súčasnosti v značnom nepomere v porovnaní s rozsahom osobnej starostlivosti, poskytovanej maloletému zo strany matky. Akékoľvek ďalšie zúženie rozsahu styku otca alebo až ten najzávažnejší zásah akým je zákaz styku s maloletým by preto malo byť výsledkom dokazovania, ktoré by dostatočne preukázalo existenciu nepriaznivého vplyvu otca na maloletého, a bolo tak podkladom pre prijatie rozhodnutia sledujúceho predovšetkým záujmy maloletého.

15. Za situácie, keď súd rozhoduje o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania značne zúžený. Pre nariadenie neodkladného opatrenia sa vyžaduje, aby sa dôvodnosť

návrhu javila súdu ako osvedčená. Ako už bolo vyššie uvedené, matka svojimi tvrdeniami, ako ani predloženými listinnými dôkazmi dôvodnosť návrhu neosvedčila.

16. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ustanovenia 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

17. Záverom odvolací súd apeluje na rodičov maloletého, aby konštruktívne pracovali na zlepšení svojich vzájomných vzťahov, Rozpory v otázke osobnej starostlivosti stavajú maloletého do ťaživej psychickej situácie. Je v rozpore s riadnym výkonom rodičovských práv a povinností, presúvať rodičovské nezhody na maloletého. Je preto na mieste dosiahnuť medzi rodičmi v tak závažnej otázke kompromis, ktorým sa nebudú sledovať len vlastné záujmy, ale predovšetkým záujmy maloletého. Na jeho prijatie je ale nevyhnutné uvedomiť si významnosť postavenia každého z rodičov v živote mal. dieťaťa a rešpektovať jeho právo výkonu osobnej starostlivosti.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).